

129. การประเมินความเหมาะสมของพันธุ์งาเพื่อปลูกในสภาพนาอินทรีย์ Sesame Varietal Evaluation Before Organic Rice Growing

พรพรรณ สุทธิแยม บุญเหลือ ศรีมุงคุณ อาริรัตน์ พระเพชร บุญญา อนุสรณ์รัชดา
ประสงค์ วงศ์ชนะภัย นาดยา จันทร์ส่อง สิริ สุวรรณเขตนิคม วิไลศรี ลิ้มพยอม
ยลิสร์ อินทรสถิตย์ วิมลรัตน์ คำขำ นงนุช เตือนดาว

บทคัดย่อ

เพื่อประเมินความเหมาะสมของพันธุ์งาในการผลิตแบบอินทรีย์ จึงทำการทดลองขึ้นโดยวางแผนการทดลองแบบ Split plot design 4 ซ้ำ main plot คือระบบการผลิต 2 ระบบได้แก่อินทรีย์และเคมี และ sub plot คือพันธุ์งา 4 พันธุ์ ได้แก่ 1) งาดำพันธุ์อุบลราชธานี 3 2) งาขาวพันธุ์อุบลราชธานี 2 3) งาแดงพันธุ์อุบลราชธานี 1 และ งาแดงสายพันธุ์ MR 13 ก่อนปลูกปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักจุลินทรีย์ 150 กก./ไร่ ทั้งระบบอินทรีย์และเคมี แต่ในระบบอินทรีย์ พันธุ์งาหมักผลไม้ควบคู่กับน้ำหมักสมุนไพร ทุก 7 วัน ตั้งแต่อายุ 10 วันหลังงอก จนถึง 70 วันหลังงอก ส่วนระบบเคมี ใช้ปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 25 กก./ไร่ และสารฆ่าแมลงตามความจำเป็น ปลูกงาในสภาพนาในเดือนกุมภาพันธ์ บันทึกข้อมูลผลผลิต องค์ประกอบผลผลิต ความงอก % น้ำมัน คุณสมบัติของดินก่อนปลูก/หลังเก็บเกี่ยว ดำเนินการที่ศวร.เชียงใหม่ ศวร.อุบลราชธานี ศบป.สุโขทัย และศวส.เพชรบุรี ระหว่างปี 2549-2551 (ศวส.เพชรบุรีดำเนินการในปี 2551 ปีเดียว) ผลการทดลองพบว่า งาทั้ง 4 พันธุ์คือ งาดำอุบลราชธานี 3 งาขาวอุบลราชธานี 2 งาแดงอุบลราชธานี 1 และงาแดง สายพันธุ์ MR13 สามารถใช้ปลูกได้ในระบบอินทรีย์โดยให้ผลผลิตไม่ต่างกัน และไม่ต่างจากการผลิตในระบบเคมี ทั้ง 4 สถานที่ โดยผลผลิตเฉลี่ยที่ ศวร.เชียงใหม่ เท่ากับ 76.8 69.2 96.1 และ 80.2 กก./ไร่ ตามลำดับ และงาแดงพันธุ์ อุบลฯ 1 ให้ % น้ำมันสูงกว่าพันธุ์อื่น คือ 45.3% ความงอกของเมล็ดสูงในทุกพันธุ์ 85.8-94.3 % แต่งาแดงอุบลฯ 1 ต้องเก็บรักษาไว้ระยะหนึ่ง (ประมาณ 1 เดือน) ความงอกจึงจะสูงเป็นปกติ ที่ศวร.อุบลราชธานี ผลผลิตเฉลี่ย 81.3 79.3 93.7 และ 100.4 กก./ไร่ ตามลำดับ และงาดำอุบลฯ 3 ให้ % น้ำมันสูงกว่าพันธุ์อื่น โดยเท่ากับ 34.8% ในระบบอินทรีย์ ความงอกอยู่ในช่วง 95.0-98.7% โดยงาแดงอุบลฯ 1 มีการพักตัวหลังเก็บเกี่ยวเช่นกัน ที่ศบป.สุโขทัย ผลผลิต 282.8 216.8 250.8 และ 277.3 กก./ไร่ ตามลำดับ ความงอกของเมล็ดไม่สูงนัก เพราะเก็บเกี่ยวในช่วงที่มีฝนตกโดยอยู่ในช่วง 61.0-79.0% ส่วนที่ ศวส.เพชรบุรี ให้ผลผลิต 92.1 78.2 73.7 และ 71.1 กก./ไร่ ตามลำดับ การผลิตในระบบอินทรีย์ให้ผลต่างของรายได้และต้นทุนที่ต่างกันหรือผลกำไรสุทธิสูงกว่าระบบเคมี

การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. เลือกพันธุ์ใดพันธุ์หนึ่งไปศึกษาร่วมกับเทคโนโลยีอื่นในแปลงศึกษาชุดเทคโนโลยีการผลิตงาอินทรีย์ในสภาพนา ก่อนข้าว (ปี 2552-2553) เพื่อจัดทำคำแนะนำการผลิตงาอินทรีย์ สภาพนา
2. สามารถนำผลไปถ่ายทอดหรือให้เกษตรกรปรับใช้ได้